

Modelinis laikraštis
"LIETUVA"
Išleista kas penyktą Chicago, Ill.
Premlė "Ais ant meilės"
Amerikos...
"Lietuva" spaudina Kalasa, Konstitucija
ir kitokias druzkas Lietuvių
kalba, ir anglų
kalba.
Užrašant "Lietuvą" reikia draugai
ir prenumeruoti. Prieš išsiųsti
prieš išsiųsti.
A. OLSZEWSKIS,
224 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Print-
ing and translating in Li-
thuanian, Polish and
English.
Subscription \$2.00 per year.
All communications must be address-
ed to
A. OLSZEWSKIS,
224 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-station No. 60.

Nr. 47

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 21 Lapkričio (November) 1902 m.

Entered at the Chicago, Ill. Post Office as second class matter.

Metas X

Politiszkos žinios.

Amerika.

Santaikos sudas, isrinktas prezidento Rooseveltto, sutai-
kymui anglekasių su kasty-
nių savininkais dar vis ne to-
li nužengė. Nesutikimus
perkratinę tokiu jau būdu
kaip nusidėjimus kriminaliz-
kuose suduose, kuom tik be-
reikalo užvelka ant toliau
išdavimą nusprendimo.
Santikos sudai nėra renka-
mi išstirumui keno nors kal-
tės, bet sutaiikymui
nesutinkanciu pusių:
toki sudai turi apsvastyti
medegą, suteiktą abiejų pusių
ir ant to pasirėmę, spresti;
advokatai tokiuose suduose
ne turi ką veikti. Ameriko
vienog viskas yra kitaip ne-
gu kituose civilizuotose
kraszuose, todėl ir šis santai-
kos sudų daro čia parodiją,
pavercia juos į kriminaliz-
kus sudus.

Prezidentas Roosevelt jau
išsigijo, pasitaisė po pasku-
niam apsilikimui Pittsfielde.
Vos išsigijo operuota koja,
prezidentas nerimsta namieje.
Kadangi rinkimai pasibaigė,
agitacijų ne reikia, tai pre-
zidentas iškelia, tuojaus ant
medžioklės. Matyt jam nu-
srovimas meszko didesnį
džiaugsmą padaro negu laimę
jo valdžiai pavestos tautos.
O vienog Amerikos konstitu-
cija daug daugiau preziden-
tų suteikia galybę ne tik
negu Šveicarijos arba Fran-
cuzijos prezidentams, bet net
daugiau negu jos turi tų
konstitucijonalskų viešpa-
tyčių valdovai: ne Anglijos,
ne Belgijos, ne Italijos kara-
liai ne turi tiek valios kaip
Amerikos prezidentas. Dau-
giau valios turi ir Amerikos
ministeriai negu ministeriai
Europos konstitucijonalskų
viešpatyčių. Europos
ministeriai turi asabiszkal
išduoti rukondas iš savo
darbų priesz tautos reprezen-
tantus ir jeigu tie iš-
reiszka neuzsitikimą, mi-
nisteriai turi pasitrauk-
ti nuo vietos. Ameri-
koj ministeriai, turbūt, vi-
sai ne pasirodo reprezentan-
tų būte, jie kavojasi už pre-
zidento nugaros, kuris teip
ilgai savo pasirinktus minis-
terius gali pasilaikyti, kol
pats urėdą palaiko. Iš ti-
kto Amerikoj krasztą valdo
ne tautos reprezentantai, bet
partijų įstatytojai; pre-
zidentai yra ne tautos represen-
tantai, bet vien turėjusios laimę
gauti daugiau balsų partijos.

Rinkimai pasibaigė. Į kon-
gresą darbininkas rodo ne
pasisekė išrinkti nė vieno
savo reikalų apginejo, bet
išstetę legislaturas isrinko
jau net kelis socialistų pa-
siuntinius. Skaitlius socia-
listų balsų sziuom kartu bu-
vo jau trissyk didesnis negu
laikė pirmųjų buvusį rinki-
mų. Tas rodo, kad socia-
listai auga, Amerikoj darbinin-
kai igaua vis didesnį supra-
timą, nors jie dar vis ne gal-
lygtintiesi su darbininkais
Prancuzijos arba Vokietijos.

Per savo pasiuntinį Ameri-
kos randas stengiasi išderėti
visokius paliausavimus savo
tavorams gabenamiems į re-
publiką San Domingo. To
krasztu randui Amerikos pa-
siuntinys net priminė apie
dideles simpatijas Suveni-
jų Valstrijų republikai San
Domingo. Tas simpatijas,
turbūt, geriausiai išreiszka
Amerikos laikrasčiai, ku-
rie, prie kiekvienos progos,
sazaukia, kad Amerika užim-

tu visą salą San Domingo ir
paverstų ją į savo valdybą,
kaip Filipinų salas, kur ant
išnaudojimo krasztu galima
buti siųsti menkiausias doris-
kos vertės amerikonskų ad-
ministratorių, kurie gal čia
išrastų dar geresnį kankini-
mo ne angliskos kilmės gy-
ventojų būdą negu ant Fili-
pinų salų, kur cziabuviams
pyle į gerklę vandenį su
druska, kad išgauti visokias
paslaptis, o kartais net kad
kankinami parodytų vietą,
kur filipiniečiai turi užkas-
tus pinigus. Tokius ne gra-
žius savo administratorių
darbus Amerikos senatoriai
ir jenerolai stengiasi visokiais
keistais būdais išsteisinti,
nors jų nieks ne klausia. An-
tai vienoje iš savo kalbų
Washingtono garsus, jenero-
las Young užgriebė apkalti-
nimus, metamus ant ameri-
kioniskų kareivių, už negražius
pasielgimus ant Filipinų sa-
lų. Jenerolas Young sako,
būk tokiose sanlygose euro-
peiskų kareiviai būtų elgsi-
si dar blaiviau už amerikoni-
kus. Kas but, jeigu atsirat-
ų tokiose sanlygose civili-
zuotos Europos kareiviai, ne-
žinia; vien tasyk jų pasielgi-
mą galima būtų peikti, jeigu
jie ką ne gero padarytų; ka-
dangi negražiais pasielgimais
atsiėmė ant Filipinų salų
amerikoniskų kareiviai, to-
dėl juos dabar, už jų darbus,
peikia visuomenės balsas.
Ant tos visuomenės teisinin-
mai jenerolo Youngo nė jo
kies įtekmės turėti ne gal,
priesizgai, visuomenės bal-
sas gali kreiptiesi priesz gi-
nantį piktą jenerolą, kadangi
geras ir doras žmogus pikto
ne gina, bet jį peikia.

Vokietijos parlamente pe-
reitą sanvaite perkratinėjo
klasymą pakelimo mutų
ant svetimų tavorų. Parla-
mentas užgrybė daleisti randui,
kiekviename atsitikime, atly-
ginti tuom paciu tam krasztui,
kuris daro koki nors vi-
patieską apsunkinimą Vokie-
tijos prekystai. Tas likosi
užgirta specializkai priesz
Ameriką, kadangi vien Ame-
rika daro ypatiszkus apsun-
kinimus prekystai kitų krasztų.

Užgimė nesutikimai tarp
Amerikos ir Italijos. Mat
Ameriką atkako su operos
trupa italiskas komponistas
Mascagnij. Čia visoki iš-
naudotojai užsimanė jį iš-
naudoti, o kad geru pagal jų
norą Mascagnij soki ti ne no-
rėjo, išnaudotojai išpirkio
varantus ir jau kelis kartus
suausztavo Mascagnij. Tas
atsisaukė į Italijos randą,
o tas prisakė savo ambasado-
riui Washingtono užstoti už
komponistą. Bet ir ambasa-
dorius ne daug gali pagelbėti,
kadangi Amerikoj krasztą
valdo ne centraliziskas ran-
das, palaikantis susinesimus
su svetimos viešpatystėmis,
bet sudžios, kurie su ypa-
toms gali daryti, kas joms pa-
tinka. Nė prezidentas nuo
išnaudotojų negali išgelbėti
italizską komponistą. Tas
yra ne gerai, bet nė pre-
zidentas ne turi galės piktą prasa-
liuoti.

Azija.

Maskoliszi, žinoma tar-
naujanti randui, laikrasčiai
dabar leidžia visokius pasiel-
gimus apie Mandžuriją ir
kviečia randą palaikyti tai
krasztą, ne atzaukti iš čia
maskoliszkų kareivių. Pir-
mausiai paleido paskalą apie
atsiradimą didelių pulkų ge-
rai suorganizuotų plėšikų,

kurių buk neįstengia įveikti
savo vien pajiegoms chiniz-
kas Mandžurijos gubernato-
rius. Buk vien maskoliszki
kareiviai ir tai su dideliu
vargu, gali tuos plėšikus į-
veikti. Dabar vėl raso, jog
japoniečiai pasinaudojo iš
pasitraukimo maskolių iš pie-
tinių Mandžurijos apskricių
ir ten dabar elgiasi kaip na-
mieje, kaip jiems patinka.
Tie visi, laikrasčių įsvietę
leidžiami paskalai, turbūt,
tyčia ismilyti ant issteisni-
mo pasilikimo maskolių Man-
džurijoj; o isztikro joje nėra
ne teip galingų plėšikų, ku-
rių ne galėtų suvaldyti chi-
niskas gubernatorių, ne į-
siviespatavo be karės teip
nė japoniečiai pietni-
nuose apskriciuose. Jei-
gu maskoliszkam randui
prireikia, jis pats, per sau
tarnaujancius laikrasčius,
tyčia leidžia įsvietę mela-
gingas žinias ir paskui pats,
neva nieko nežinodamas, re-
miasi ant laikrasčių mela-
gysčių, kurias pats leidžia
įsvietę. Tie tarnaujanti
maskoliszkam randui laikras-
čiai dabartiems savo me-
lagystėms geriausiai parodo,
kad Maskolija ne nori kraus-
tytiesi iš Mandžurijos ir ant
pasilikimo įsiekio vien prie-
kabių.

Pasimirė svarbiausias ir
iszmintingiausias szių laikų
chinietis, ciecoriaus vietininkas
Nankingo provincijoj, Lu
Kun Yu. Laidotuvėse jo
dalyvavo pusė milijono žmo-
nių; apart to, stovinti porte
Shanghai svetimų krasztų
karizkai laivai, laike lydėjimo
kuno sžadė iš kanuolių, ant
parodymo saušamos.

Vidurinėse Chinų provin-
cijose, ypacz gi provincijoj
Sze-Chuan, kur buvo pasiel-
pusi ciecorienė, dabar svetimų
krasztų kariumenės buvo už-
ėmusios Pekiną, dabar atsi-
doro pasikeltėliai ir jie čia pra-
deda, kaip ir kiti, nuo naiki-
nimo misijų ir deginimo kai-
mų, kuriuose gyvena krikščio-
nyz. Čia pasikelčiai iš-
skerdė jau daug priėmusių
krikščionybę chiniečių.

Londono laikrasčiai kar-
tas nuo karto raso, buk
maskoliai stengiasi gauti Ti-
betą, bet ir visas kitas chiniz-
kas valdybas ir užtai žada ap-
ginti tikrus Chinus nuo svetim-
jų nedraugų. Dabar buk
dera nuo Chinų Mengoliją.
Gal tuose paskaluose ir yra
kiek teisybės.

Anglija.

Anglijoj lankosi dar vis
Vokietijos ciecorius. Laik-
rasčiai ir gyventojai ne
labai prilankiai priima Vo-
kietijos valdoną. Vokiszi
laikrasčiai išreiszka geismą,
kad Vokietija galėtų susisazi-
ti į vieną ryzį su Anglija, bet
tas Anglijoj ne randa didelio
pritirimo, kadangi ten, kur
Anglijos svarbiausios valdy-
bos gali atsirasti dideliame
pavojuje, Vokietija Anglijai
ne gali pagelbėti, o ten vėl
kur Vokietijai reikalinga
Anglijos pagelba, gelbėtoja
ne turi nė jokio reikalo ant
naudos Vokietijos kisti ran-
ką į ugnį, kur visada galima
nudegti.

Laikė atsilankymo cieco-
rius Vilhelmo angliszi laik-
rasčiai ne nesistengia už-
slepti savo piktumą ir neken-
timą vokiečių, kartais už-
gauna net avečių. Didesnė
dalis angliszkų laikrasčių
kalbina randą susitaikyti su
Maskolija ir Prancuzija, Mas-
kolijai duoti liuosybę daryti

ką nori Persijoj ir Turkijoj,
o Prancuzijos mierių ne stab-
dyti siaurinėj Afrikaj; ant
tų pamatų Anglija galės pri-
stoti prie susisizusių tarp sa-
vęs Prancuzijos ir Maskolijos
priesz Vokietiją, kuri esanti
svarbiausia Anglijos prieszi-
ninkė.

Kadangi ir Anglijos gy-
ventojai Vokietijos ciecorių
prima szaltai, reikia todėl
manyti, kad laikrasčiai
szitate ateitike išreiszka
gyventojų norus. Jeigu teip,
tai iš atsilankymo ciecoriaus
Vilhelmo Vokietijai didelės
naudos ne apturės, kadangi
ypacz Anglijoj randas ne
gali eiti prieszais tautos geis-
mus.

Seniau prancuziszi laik-
rasčiai garsino, buk laike
atsilankyma Vokietijos cieco-
rius ir Portugalijos kara-
lius Anglijoj bus galutiniai
užbaigtos tarybos reikaluose
nupirkimo ir pasidalinimo
tarp Vokietijos ir Anglijos
portugaliszkų valdybų Afri-
koj. Portugalijos vienog
pasuntinys Paryžij užtikri-
no Prancuzijos randą, kad
paskalas apie pardavimą kam-
nors portugaliszkų valdybų
yra iszmislus; gal Portulijai nesit-
rengia niekam savo valdybų
parduoti, o per karę ir jų
nieks ne iszdrys veržti, ka-
dangi tasyk Portugalija ras-
tų pakaktinai užtaręji. Tai-
gi, turbūt, Vokietijos cieco-
rius ne su mieriu pirkimo
portugaliszkų valdybų atka-
kai į Angliją, bet tikėję per
atsilankymą praszalinti neu-
sitikėjimą anglionų Vokie-
tijai; ir tas, turbūt, ne pasise-
kė, kadangi angliszkuose
laikrasčiuose matyti daugiau
piktumo ant vokiečių negu
ant kitos Europos tautos,
neiszkieriant Maskolijos, kuri
tanksiausiai Anglijos mierius
stabdo.

Belgija.

Pereitos sobatos dieną
Bruxellėj koksal italijonas,
Rubino, srovė iš revolverio
tris kartus į Belgijos kara-
lius Leopoldą, bet szuviai ka-
raliaus ne užgavo. Szovės
likosi suaresztuotas. Jo re-
volveryj buvo dar du szuviai,
bet tuzsi, be kulky. Iš-
szauti vienog į karalių turėjo
kulka, kadangi vienas szuvis
iszmusė langus karietos pas-
kui karalių važiuojancios.
Rubino likosi suaresztuotas.
Jis, rodosi, ne pilno proto.
Tvirtina, kad jis, szaudamas
į Belgijos karalių, norėjo pa-
rodyti angliszkams anarohis-
tams, kurie iš jo juokėsi, kad
ir jis gali ką svarbesnio nu-
veikti. Szovė jis, teisybė,
tuom vienog nieko svarbes-
nio ne nuveikė. Jis buvo
jau sykį suduo baustas ne už
szovimą, bet už vagystą.

Pietinė Amerika.

Kaip pasirodo, per pasida-
vimą jenerolo Uribe — Uribe
revoliucija republikoj Colum
bijoj ne pasibaigė ir revoliu-
cijonieriai, bent ant sausz-
mo, gali dar ilgai laikytiesi,
nors laimėti jiems dabar kur
kas sunkiau negu priesz pa-
nimą svarbiausio jų vadovo,
jenerolo Uribe Uribe. Ant
jurių revoliucijonieriams var-
giai bo galima bus ką nuveik-
ti, kadangi randas gavo jau
Amerikoj padirbtą ir gerai
apginkluotą laivą "Bogotą" ir
jam pasisekė pasisamdyti a-
merikoniskus jurininkus.
Pereitą sanvaite tas naujas
laivas paskandino porą mažų
medinių, prastai apginkluotų
revoliucijonierių laivų.

Republikoj Venezuelėj pre-
zidentui Castro iš tikro, bent
sziuom kartą, pasisekė paimti
virsų ant revoliucijonierių,
kadangi tuli revoliucijonierių
vadovai bėga į užrubežius.
Matyt tarp revoliucijonierių
ne buvo tvarkos, jie ne buvo
ne pasirengę, kaip reikia, a-
pie savo tvirtumą platino
melagystes.

Laikrasčiai pranesa, buk
Morokko viespatystėj, siau-
rinėj Afrikaj, pats sultanas
isstraukė priesz pasikeltėlius
ir viename masyje juos ge-
rai sumusė.

Iš Lietuvos.

Iš Vilniaus.

30 d. spalį Vilniuje likosi
paszventinta specializka trioba,
naujai pastyta, patalpimui
Chemiszkai — techniszkos moky-
klos.

Turtinesni mokintiniai II Vi-
lniaus gimnazijos, 8 klases, po
vadovyste viešo mokiniojus, iš-
kelia ant praktiszkos susipažini-
mo su svarbiausiais Latvijos mie-
stais.

Tymai Vilniuje siaucia ne pa-
prastai smarkiai ir ypacz vaigų
daug mirzta. Miestas rengia
specializką tuomtarpij ligonbu-
tį patalpimui tymas sergan-
čių.

28 d. spalį iš Vilniaus bepro-
cių namų pabėgo atiduoti iš
vietinio kalėjimo, ant isztirimo
proto, du rusidėjėliai. Matyt jie
buvo ne bepročiai, jeigu įstengė
pabėgti teip, kad ilgai jų pabėgi-
mo nieks negalėjo patėmyti.

26 d. spalį, į gyvenimą namų
savininko Hurwiczo įsakrautė
vagiliai ir pasizė visokių aukš-
nių daiktų už 2000 rubl.

Kadangi dabar prisiliko nuo-
monės, jog pelės ir šurkės ne tik
daug bėdies pridriba arduose,
bet dar jos prisideda labiausiai
prie platinimo visokių epidemiz-
kų, įplimpcijų ligų, ant isztirimo
visur griebiasi visokių būdų naiki-
nimo, tų ne geistinių sutėvimų.
Naikinimo šurkių griebiasi ir
Vilniaus miesto valdžios. Sio-
sio bapdo jas naikinti, skiepydami
šurkinės sziltinės bakterijas, ku-
rie užkrečia liga šurkis ir daug
jų isznaiška, o kitiems sutėvi-
mams ir žmonėms ne kenkia. Bak-
terijas tas atsiuntė į Vilnij iš
Peterburgo, o skiepijimu užsi-
mia miesto veterinarijai.

Caras daleido idai ministerij
paskirti po kelias stipendijas be-
simokinantiems Vilniaus ir Min-
sko prektos mokyklose. Kam
tokias rando stipendijas paskirti,
apie tai ministeris žada vėliau at-
sakancias instrukcijas pagarsin-
ti.

Vilniaus daildariai ir turtin-
gi amatininkai dabar agituoja ir
darbuojasi, norėdami čia sutverti
pramoniskos daildarystės drau-
gybę. Mieris draugystės bus:
rupintis visokiais būdais apie
pakėlimą pramoniskos daildarys-
tės Lietuvoj, kuri čia ne augsz-
ciausiai stovi. Draugystė steng-
sis teipogi gabie me pradedan-
tams darbų daildarims suteikti
galėjimą geriaus išsilavinti; tai-
gi szelpa tokius materializ-
kai.

Vilniuje likosi suimtas koksal
Maivitas už platinimą ne tikrų
pinigų. Nežinia, ar resti pas jį
netikri pinigai jo paties dirbti, ar
gal jie kokių prigavėjų likosi jam
įbrukti be jo finios.

Maskoliszka vidaus ministerija
atsiuntė Vilniaus gubernatoriui
instrukcijas, kokių jis privalo
laikytiesi, duodams daleidimą iš-
eiviams, norintiems kraustytiesi
į rytinę Siberiją. Daleidimus to-
kios išduoti gali gubernatorių,
bet tik tokiems iszeiviams, kurie,
apart kelionės kasztų, kuri, nuo
suagausio žmogaus siekia 25
rubl., turi ne mažiau kaip po 300
rubl. ant szeimynės; szeimynos
turincios daug mažų vaikų, se-

nelių, netinkanciu prie darbo y-
patų, ne gali gaut daleidimo; to-
kioms szeimynoms gubernatoriui
gali duot daleidimą perikelti
į Siberiją jeigu persikelianti
turi daug pinigų. Išžemus tu-
rinčių jau Siberijoj gimines, kiti
pirm iszkeliavimo turi siųsti per-
siūretojus, kurie aprinktų persi-
keliančioms szeimynoms vietas
apsigyvenimo Siberijoj.

Iš Smorgonės, Vilniaus gub.

Per ilgą laiką czianykesčiai
gyventojai meldė valdžią daleisti
uždėti čia knygų pardavinyčių;
praszų žmonių tik dabar val-
džios iszklausė ir daleido parengti
knygų pardavinyčių.

Mieste ulyczios ne grystos.
Nuo paskutinių lytų ant jų dum-
blas teip įmirko, kad ne galima
pervaziuoti. Atkakės neseniai
kzokų jenerolas, važiuodamas
ant geležinkelio stacijos, ant uly-
czios su vežimu nuklumpo teip,
kad arklai niekai neįstengė iš-
vežti. Atsėjo lipiti iš vežimo
ir jenerolas turėjo pėkszczias eiti
ant stacijos.

Iš Kursės.

Kursėj nuo seniai yra užsi-
jusi ypatiszka žemdarbių drau-
gystė. Kiekvienas sanarys, jų
daugiau yra už kitių, įmokėjęs
stazkanti mokėti, turi tiesę or-
ganizacijos kasztais parsitraukti
specialistą mokinioj mokinti u-
kininkus geresnio ukiavimo būdo.
Toks specialistas pirm laiko pra-
nesza, kad ir pas ką atvažiuos.
Ant to laiko, paklausyti pamoki-
nimų, susirenka visi aplinkiniai
ukininkai. Tokia organizacija ir
Lietuvoj atgabtų ne maž nau-
dą, jeigu tik but kam mūsų val-
czionis pamokinti.

Iš Liepojaus, Kursėj.

Vienuose namuose ant Ekape-
nų, Liepojoj, buvo peregintos ves-
tuos. Kada vienog atėjo laikas
važiuoti į bažnyčią imti sziubų,
jauniks atsisakė važiuoti, kol
jaunamartė tėvas ne užmokės
pažadėty 4000 rubl. kaip dova-
nos, kad ima jo dukterį. Dažino-
je apie tai žmonės, privertė jaun-
vedį sėsti į karietą ir važiuoti.
Ant kelio dar jis bandė isstrukti,
išlipo iš karietos, bet susirinku-
sios ant ulyczios minios
žmonių jį sulaukė, įdodino atgal
prie nuotakos ir ant galo vesli-
ninkai nuvažiavo į bažnyčią, kur
jaunavedžiai likosi suvinciavoti.
Kasdien koks jų bus gyvenimas,
jeigu tėvai ir toliau ne duos pa-
žadėty jaunikui 4000 rubl?

Iš Szveksznos, Raseinių pav.

Jau užpernai žmonės užsimanė
įkurti Szveksznoje ukiszką drau-
gystę. Bet ant nelaimės, ant
praszymo žmonių, paduotų mi-
nisteriui, atėjo atsakymas, jog to-
kia draugystė nėra Szveksznoje
reikalinga. Pasirodė, kad dyde-
liai vyresnybė papirko, jie patys
nysina: ui, ką mes, sako, beda-
rysim, kad juos tokiems darbais už-
simisite? Ar mes badu mirsim?
Ui, mes davėm porą szimtukų, kam
reik, ezit ir iszėjo, kad padavę
praszų yra "neblagoadižni" ir
"smukalnikai".

Vyresnybė pati vėl nė nor, kad
čia žmonės pakiltų, užsis savo nu-
mestų, — sako, tegul geriau da-
bar utinėjas, nė už nustoje, pra-
des stebėtis, ką mes darom, kam
anuos skriaudžiame mokyklose,
suduose ir kitur, o jie vyresny-
bei gali pradėti kaili perti.

Teip ir nedaleido Szveksznoje
ukiszką draugystę įkurti.

Gradiusius namas Szveksznoje
— tai teip vadinama "szpitole".
Ans yra murinė, ant dviejų gy-
venimų, kasztavo parapijai vienais
pinigais apie 8 tukstancius rub-
lių. Budavota prie a.s. klebono
Staszauskio. Parapija statė jį,
ant užnamo a.s. kl. Staszaus-
kio, sau, o kartu ir bažny-
czios tarnams buvo paskirta:
dviejuose kambariuose galėjo but
likomos svodbos, atminimai, o
rubl. ant szeimynės; szeimynos
turincios daug mažų vaikų, se-

Pridabojimui buvo gaspadinė, ko-
kia dora, visiems žinoma mote-
riszkė — davatka; maitinose ji
tuomi, ką žmonės suvedavo. To-
liau buvo kambarys ligonbutis
("lazarietas"); tenai galėjo pa-
rišti kiekvienas katalikas, susir-
gęs ir neturįs kur prisiglausti.
Toliau buvo didelis kambarys —
bažnyczios mazarų salionas.
Jie tenai per szventes susirinda-
vo, kad nesivalkioti po karče-
mas. Ant virszaus (antro gyve-
nimo) mislyta buvo padaryti mo-
kyklą — vaikams, kur galėtų iš-
mokyti savotiszkai skatytų, rasytų
ir visokių poterių, bet to nedalei-
do musų aniuolai sargai — vyres-
nybė. Žodžiu — tas namas buvo
viesbutis, paskirtas patiems žmo-
nėms. Bet szitai jau trecias
klebonas po a.s. Staszauskio ne
beprapazista parapijai tiesę ant
to namo: sako: mano parapija,
mano bažnyčia, mano ir szpito-
lė. Ką aš noriu, tų darau su
jais, tai mano turtas. Pirmą dar
vis skaydavo, kad ne gal vadinti
anos szpitolės žmonių arba pa-
rijos namas, o tik "cerkovnij
dom" dėlto, kad kitai maskolijai
pagaus, o dabar jau nebeiszkina,
sako: mano ir gans; klebono po-
livarku žydai pradėjo juos vadinti.
Yra toje szpitoleje apie 60
mergų — senų, jaunų, grąžių ir
kitokių; kiekviena turi mokėti
kas metą už savo kampatį po 3 ir
daugiau rublius ir padėti klebo-
nui per metą 30 dienų prie dar-
žo, szieno, lauko ir t.t.. Kaip
matot, geras pelnas ir kunigas, už
parapijos pinigų, įstaisė bau-
džiauninkus.

Dabar yra mislijama, uždėti
čia vieszų pardavinyčių, bet žy-
dai nė už kokius pinigų namų ne
samdo tam dalyki, o žmonių
namų miestelio viduryj nėra. Dėl
to būtų labai gerai, kad klebonas
duotų dalį savo "palivarko" to-
kiai pardavinyčiai, galėtų imti
už tą sau nuomp, o mergos gautų
ir kitur vietą.

"Szpitolės ubagas"

Iš Radoszkovicų, Vilniaus gub.

Szitose aplinkinėse bulves kasė
pabaigoj spalį mėnesio, taigi
ant czelio mėnesio vėliau negu
paprastai buvo. Szalciazi stabdė
darbą. Bulvės uždėroje prastai:
dvaruose nuo desiatinos surinko
vos 300 pudų, o pas kaimų uki-
ninkus ant 100 pudų mažiau, tai-
gi vos po 200 pudų. Nežinia, ar
priesz žiemą pasiseks viską nu-
kasti, kadangi nenuskaiči dar di-
deli plotai.

Mieste moka už bulves po 17
kap. už pudą. Už rugius moka
po 50—55 kap., už avišas po 65
kap., szieną po 30 kap. už pu-
dą.

Iš Szventenų, Vilniaus gub.

Kaime Stojaniskiuose, Szven-
tėnų pavietyj, 21 metų sunus
mieszonio Jado Joffes, su peliu
užpuolė ant savo tėvo ir baisiai jį
subadė. Sužiedėjus daktarai pri-
pažino už pavojingos. Užpuli-
kus pabėgo ir jo iki sziol policijai
nepasisekė surasti.

Iš Genynės (Diatlovo), Grodnos gub.

23 d. spalį siautė čia gaisras,
bet jis ne daug bėdies pridribo,
sudegė vos keli įmediniai namai.
Prie gesinimo karsztai darbuosi
liuosa ugnagesių organizacija ir
jos sanariams isztikro, į porą va-
landų, pasisekė ugnį užgesinti.

Valszczionų tiesos.

Rukzonų kaime (Szumszkų
valsz., Vilniaus pav.) rinko žmo-
nės pereitą pavaszarį starostą. Uki-
ninkai joki būdu ne norėjo pa-
gikti senčio, ir jie tegavo tikti
6 balsus, o naujas kandidatas
30; vienok tarpininkas ("poored-
nikas") užtvirtino senį starostą,
kadangi gavo nuo jo delnėję.
Tada susitarę ukininkai surazė
Vilniaus gubernatorių von Wah-
liui praszų, pasirasė 30 žmonių
ir iszrinkė 3, nusituntė Vilnij. Gu-
bernatorių, perskaitęs praszų,
sako, susuzkė: "Ką jūs, maiztę

kelsit!" Szokės ant jų, aptaisė
žandus, o paskui perdavė į rankas
policijos ir liepė patupdyt tuos
nieko nekaltus žmones. Tokia
mat teisybė pas maskolių val-
džią!

X. Z.

Iš Kauno.

Kaunas turi jau 100000 gyve-
ntojų, o yra čia vos viena gimna-
zija, į kurią ne gali patilpti nė
pusė norinciu mokintiesi. Per
egzaminus laike priėmimo moki-
ninkai tyčia stato sunkius klausy-
mus, kad kuom mažiau norinciu
pastoti išlaikytų egzaminą. Bet
ir visai gerai išlaikė ne visi gali
patilpti. Iš iszlaikusių visai ge-
rai dar gegužio

